

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

02.09.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Debati.bg

✓ Васил Велев: Никой не знае колко са държавните служители у нас и какви заплати наистина взимат

Васил Велев е изпълнителен директор на „Стара Планина Холд“ АД и председател на Управителния съвет на Асоциация на индустриалния капитал в България. Роден е на 1 април 1959 г. През 1984 г. се дипломира във факултет „Автоматика“ на Техническият университет в София. През 2008 г. завършва магистратура в Икономическия университет във Варна, специализирайки „Корпоративно развитие и управление“. В частния бизнес е от възникването му в най-новата ни история като първоначално работи в сферите на управление на финансови активи, търговия, недвижими имоти и машиностроене. Съучредител, а от 1999 г. изпълнителен директор на „Стара Планина Холд“ АД. Един от учредителите на Асоциацията на индустриалния капитал в България.

- *Г-н Велев, Асоциацията на индустриалния капитал е срещу увеличението на заплатите в държавната администрация. Защо?*

Да, ние не подкрепихме това предложение, защото не бяхме убедени от доклада и оценката на въздействието в правилността му, не бяхме убедени, че тежестта на кризата се разпределя справедливо, равномерно между заетите в администрацията и в икономиката, в реалния сектор. Всъщност бюджетът се пълни от хората, които работят в икономиката. Те плащат заплатите на администрацията. А тези, които работят в икономиката станаха с 200 хиляди души по-малко, увеличили се регистрираните безработни с от порядъка на 100 хиляди.

Редица сектори имат не просто замразяване на възнагражденията, а намаляване на възнагражденията поради огромния спад на продажбите, поради срив на продажбите, причинени от световната криза. И всъщност става така, че тези, които пълнят бюджета и изкарват парите на администрацията имат спад на заплатите, работейки на първа линия, зад струга, зад волана. Знаете даже през март, април, май, през най-тежките месеци на кризата докато много от службите работеха онлайн от домовете си по същото време, говорейки за тежестта и рисковете, на които се излагат.

В същото време държавната администрация има 10% ръст на заплатите от 1 януари, минимум 10%. За увеличаване на всички бюджетни заплати с минимум 10% бяха заделени над 1 милиард лева в бюджета за тази година. И към тези 10% ръст се добавят още до 30, но така и не стана ясно на колко души и в какъв общ размер. Имаме изброени 34 администрации, на които им се увеличават с до 30% възнагражденията, но нито знаем от какво ниво на какво, за да можем да сравним с реалния сектор годишния им доход. Защото вижте основната и щатната заплата много често няма нищо общо с реалния доход, с нетния доход. Тъй като пояснявам към нея се прибавят различни доплащания, бонуси, допълнителни възнаграждения, работа по проекти. И в същото време на държавните служители не се изваждат осигуровки за тяхна сметка. Знаете в реалния сектор работниците си плащат 40% от осигуровките сами, те се изваждат от заплатата им, докато в държавната администрация такова изваждане няма т.е ние бихме искали да видим нетния годишен доход, да го сравним с този в икономиката и да преценим дали наистина е малък. И там където е малък да се коригира. Но никакви такива числа не ни бяха показани. Другото, за което ние настояваме от много време е да сравним числеността на нашата държавна администрация по някакви обективни критерии, да преценим дали не ни е много натежала тази държавна администрация. Да видим на 1 милион население колко е държавната администрация - държавна, общинска, МВР, служби за сигурност, изобщо бюджетните заплати колко са у нас и дали не тежат на икономиката, изобщо на обществото прекомерно. Да ги разделим на 1 милион население и да сравним с Дания, Австрия, Нидерландия, Швеция, Финландия или ако искаме да се сравняваме с държави, които имат нашето историческо развитие т.е минали са през централно – планова икономика, да се сравним с Унгария, с Чехия, със Словакия.

Да преценим дали пък не ни е натежала много администрацията? Това също не беше направено. И последно, което не беше направено, а бихме желали да го видим, за да вземем информирано, аргументирано решение, не стана ясно как ще се отрази на дефицита едно такова решение, на дефицита на бюджета за тази година, а и на дефицита на бюджета за следващата. Защото това не са бонуси, които се плащат еднократно, както е при пенсионерите, а това е увеличаване на заплатата.

Нали не си представяте, че догодина ще се намали, защото е отминала кризата т.е тя ще остане такава увеличена и ще формира очевидно нов дефицит. Този дефицит ще се покрива със заеми, с дългове и тези дългове ще ги изплащат пак нашите промишлени работници, на които им е намаляла заплатата, а не се е увеличила т.е остава едно такова усещане за несправедливост, което не ни позволява да подкрепим такова предложение. Искам да обърна внимание, че не само АИКБ се въздържа да подкрепи това предложение, не беше подкрепено и от БСК и БТПП.

- *Казахте, че не е ясно какви ще са заплатите, а стана ли ясно в бюджета откъде ще дойдат тези средства за по-високи заплати?*

Не и това също не стана ясно, както и пак повтарям не стана ясно и какъв размер на дефицит ще обуслови допълнително това увеличение, както за тази година, така и за следващата, защото тази година дефицитите не се гледат, защото е криза, но от следващата ще се гледат във връзка с ERM II и предстоящото ни членство в Евророната т.е има граници на дефицита, след които възниква ситуация за процедура по прекомерен дефицит, съответно отлагане на членството ни в Евророната.

- *Тази политика на засилено харчене на бюджетни пари с колко ще увеличи инфлацията и бюджетния дефицит и няма ли в името на следващите избори действително да се отклоним, както казахте от Евророната и изобщо в икономически план от постигнатото до момента?*

Безспорно това води към такъв сценарий, защото веднъж увеличени едни разходи за възнагражденията, не могат да бъдат намалявани, защото това ще предизвика много голям негативен ефект, това се случи само в Гърция под въздействието на МВФ, ЕК и ЕЦБ при фалит на държавата дефакто. Ние нали не искаме да стигнем дотам. Така, че такива прекомерни разходи, които не са свързани с възвръщаемост, с инвестиции и формират бюджетен дефицит, според нас в условията на криза не са желателни. Нали затова казваме, че е криза и трябва да „стегнем коланите“, но трябва да ги стегнем всички, не промишлените работници да ги стягат, а не държавната администрация да ги разпуска. Може ли са се прогнозира как ще се отрази на инфлацията? Не, това би било спекулация. Ние не знаем параметрите, не знаем общата маса на тези пари колко е. Имаме 34 администрации, изброени по списък, но колко души работят в тях е голяма тайна, охранявана строго. Ние не знаем каква администрация има в България.

- *Защо според Вас правителството така щедро раздава парите на данкоплатците точно в този момент?*

Това всеки нека си го коментира сам, но от гледна точка на икономиката и макроикономиката и елементарната справедливост го намираме за необосновано това решение.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНТ

✓ Първо заседание на парламента след ваканцията, протестиращи посрещнаха депутатите

Депутатите се събраха за първо заседание след ваканцията. Есенната сесия на парламента започва под обсада, след като организаторите на протестите срещу правителството и главния прокурор призоваха недоволните да се съберат пред новата сграда на Народното събрание.

Днес трябва да стане ясно дали управляващите от ГЕРБ ще успеят да съберат необходимите 120 подписа за внасяне на предложение за свикване на Велико народно събрание и изготвяне на нова конституция.

✓ България ще предложи на ЕС приемане на единни критерии за контрол на вътрешните граници

Вицепремиерът и министър на външните работи Екатерина Захариева обяви, че България ще инициира дебат в ЕС за приемане на единни критерии за контрол на вътрешните граници в условията на пандемията от коронавируса. По време на традиционната посланическа конференция тя призова ръководителите на дипломатическите ни мисии да работят по тази задача, съобщи от МВНР.

„Ние в ЕС успяхме да въведем критерии за трети страни, а в същото време в рамките на ЕС критерии за вътрешните граници няма. Изработването на такива критерии сега е една от най-важните задачи“, каза Екатерина Захариева, която откри посланическата конференция.

По думите ѝ единните правила за контрол на вътрешните граници в ЕС трябва да бъдат ясни и публични, както за гражданите, така и за бизнеса.

„Вирусът няма да изчезне днес и утре, предстоят още месеци до откриването на ваксина и до масово ваксиниране. Лично смятам, че ще бъде груба грешка да се стигне до ситуацията от март, когато нямаше възможност за придвижване – не само за граждани, но и за товари. До края на седмицата ще инициираме предложението ни с писмо“, заяви вицепремиерът. Тя подчерта, че в противен случай гражданите и икономиките са заплашени от трудности и непредсказуемост.

Според Екатерина Захариева кризата с коронавируса дава и възможност за Европа да увеличи своя суверенитет. „Радвам се, че в ЕС започна дебат за това Европа да увеличи своя суверенитет и своята независимост. Нямам предвид европейски суверенитет от типа „ЕС на първо място“, а увеличаване на стратегическата независимост с възможности да решаваме кризи на първо място в Европа“, каза външният ни министър.

Тя припомни усилията на МВНР, които бяха положени, за да бъдат осигурени зелени коридори за придвижването на стоки между държавите членки и благодари на българските посланици за усилията, които дипломатическите ни мисии положили за отваряне на зелени коридори за български стоки, както и за връщането на български граждани в родината им в началото на пандемията.

Екатерина Захариева подчерта, че въпреки кризата с коронавируса ЕС и България отбелязват успехи. Европейският съвет даде силен сигнал за единство с приемането през юли на общия многогодишен бюджет и спасителен план за излизане от кризата. България, от своя страна, направи важна стъпка по пътя си към членство в Евророната, като бе приета в т.нар. чакалня на Евророната - механизма ERM – 2.

„Приемането ни в ERM-2 е голям успех. Надявам се, че гражданите разбраха какво означава това въпреки фалшивите новини“, каза Екатерина Захариева.

Почетен гост при откриването на посланическата конференция бе министърът на външните работи на Австрия Александър Шаленберг, който се включи чрез видеовръзка от Виена.

„Сега се нуждаем от дипломация повече от всякога“, каза Шаленберг, който също подчерта необходимостта от единство и солидарност между страните, изправени пред общото предизвикателство на COVID-19, за да излезем по-силни от кризата. „България и Австрия имат много общо. Ние не сме големи страни и по-добре от другите знаем колко сме зависими от международното сътрудничество. Заедно защитаваме мултилатералната система, основана на върховенството на закона, добро управление, открит пазар, и особено със спазването на човешките права. Вярвам, че тази необходимост от мултилатерализъм започва с Европейския съюз“, заяви австрийският външен министър.

Александър Шаленберг изрази съжаление за наложените от Австрия ограничения за български граждани при влизане в страната и подчерта, че те ще бъдат премахнати веднага след като обстоятелствата позволяват това.

„Първите няколко седмици след настъпването на пандемията, първоначално всяка една страна се грижеше приоритетно за проблемите си на национално ниво. Бързо се научихме обаче, че ситуацията не е обичайна. Да, живеем в необикновени времена, но за пръв път всяка една страна се сблъсква с еднакви проблеми. Това обаче може да е възможност и тази криза да бъде позитивен импулс за многостранно сътрудничество“, заяви Шаленберг.

Той подчерта, че по време на кризата Европейският съюз е изпратил силен сигнал на партньорите си за солидарност и отговорност, като е взел решения за спасителния план и общия бюджет. Австрийският външен министър откри и ролята на България за запазването във фокуса на ЕС на европейската интеграция на страните от Западните Балкани.

„В наш общ интерес е да имаме сигурна и просперираща Югоизточна Европа. Оценявам извънредния принос на България за това и за европейската интеграция на Република Северна Македония и Албания“, каза Шаленберг и откри положителната роля на Договора за приятелство, добросъседство и сътрудничество между страната ни и Република Северна Македония, както и съвместното председателство на двете държави сега на Берлинския процес за Западните Балкани.

Последиците от кризата, настъпила заради коронавируса, са във фокуса на тазгодишната двудневна посланическа конференция, в която участват 71 български посланици. Именно заради усложнената от пандемията ситуация по света конференцията за първи път в историята си е организирана чрез видеоконферентна връзка. Сред обсъжданите теми са и външнополитическата ситуация в света – конфликтите в Либия, ситуацията в Източното Средиземноморие, ролята на България в ЕС, работата на дипломацията ни в полза на българската икономика.

✓ Десислава Танева: Пандемията налага ЕС да засили подкрепата към регионалното производство

България предлага всички страни членки, които разполагат с неусвоени средства по националните лозаро-винарски програми, да имат право да програмират извънредна мярка. Чрез нея да бъдат подпомогнати производителите на винено грозде, които са засегнати от негативните ефекти на пандемията. Това заяви министърът на земеделието, храните и горите Десислава Танева по време на неформално заседание на Съвета на ЕС по земеделие в Кобленц, Германия.

Танева подчерта, че заради пандемията от COVID-19 са необходими допълни мерки в определен вид производства. Предложените до момента мерки на ниво ЕС се отнасят предимно до винопроизводителите и не предвиждат подпомагане за производителите на винено грозде. Като един от най-потърпевшите сектори, министър Танева посочи лозаро-винарския.

„Кризата с коронавируса наложи затварянето на канали за реализация. Бяха променени навиците на потребителите, което потвърждава нуждата от допълнителен инструментариум за подкрепа на ниво ЕС“, уточни земеделският министър.

По думите ѝ, ситуацията налага ЕС да предприеме мерки за засилване на подкрепата към регионалното производство, късите вериги за доставка на храни и организациите на производителите. „Това ще е подкрепа и за малките стопанства, което в крайна сметка е и част от Общоевропейската селскостопанска политика и би се приело много добре от общностите“, посочи министър Танева. Тя каза още, че кризата изисква необходимост от гъвкави мерки, които да се предприемат от страните-членки за сигурност на участниците в хранителната верига.

В своето изказване земеделският министър заяви, че страните членки очакват по време на германското председателство да бъде приключена работата по законодателната рамка за ОСП, която ще даде ясна посока за следващия програмен период.

Министър Танева благодари на колегите си и комисаря по земеделие Януш Войчеховски за одобрението и подкрепата на предложената от България инициатива страната ни да програмира извънредната мярка COVID-19, по която приемът на заявления продължава и към момента.

✓ Безработицата в ЕС расте въпреки облекчаване на мерките срещу пандемията

Въпреки облекчаването на мерките за борба с COVID-19, безработицата в страните от еврозоната нарасна до 7,9% през юли при 7,7% през юни, съобщава Евростат.

Статистическата служба на Европейския съюз изчислява, че 15,184 милиона мъже и жени в ЕС, от които 12,793 милиона в еврозоната, са били безработни през юли тази година.

В сравнение с юни броят на безработните се е увеличил с 336 000 в ЕС и с 344 000 в еврозоната.

Що се отнася до младите хора на възраст под 25 години, през юли 2020 г. 2,906 милиона от тях са безработни в ЕС, от които 2,338 милиона в еврозоната.

В. Труд

✓ Борисов пред посланици: Ще оцелеят тези нации, които имат девиз „Съединението прави силата“

„Ще оцелеят тези нации, които имат девиз „Съединението прави силата“, но не такъв, който виси като табела на някоя сграда, а като консолидиран народ. Те първи ще се измъкнат от кризата. Другите ще изпаднат в тежки политически кризи,

няма да може да се взимат бързи и адекватни мерки“. Това заяви министър-председателят Бойко Борисов по време на традиционната посланическа конференция, която се проведе чрез видеоконферентна връзка, съобщават от МС.

Във фокуса на двудневния форум с участието на 71 български посланици са последиците от кризата, причинена от COVID-19. Сред обсъжданите теми са и други въпроси от европейския и световен дневен ред.

Министър-председателят Бойко Борисов благодари на ръководителите на дипломатическите ни мисии за активната им работа по време на пандемията, така че България да реагира възможно най-адекватно на кризата като започне сама да произвежда медикаменти и защитни облекла, не само за нуждите на страната, но и в помощ на други държави. „В рамките на 2-3 седмици успяхме да защитим хората на първа линия в борбата с COVID-19. В България ние първи затворихме, първи разхлабихме мерките. До този момент това ни се отплаща сравнително добре“, акцентира Борисов.

„Предстоят изключително сложни месеци за Европа“, категоричен беше министър-председателят. Борисов отбеляза сериозния спад на Брутния вътрешен продукт в световен мащаб и опасенията, че обстановката ще се усложни в зимните месеци. Премиерът Борисов се спря на безпрецедентните преговори на Европейския съвет през юли, когато след 5-дневно заседание европейските лидери постигнаха съгласие по новата Многогодишна финансова рамка и Инструмента за справяне с последиците от кризата с COVID 19.

„Всички очакват с нетърпение фондовете за подпомагане, но те имат редица обвързващи клаузи, а и държавите членки все по-трудно отделят средства, поради проблемите, които самите те имат“, добави Борисов. В рамките на видеоконференцията с участието на премиера Бойко Борисов бяха обсъдени още темите за Зелената сделка на ЕС, големите енергийни и инфраструктурни проекти, които реализира България.

Министър-председателят постави акцент в изказването си за това колко важно е приемането на страната ни в чакалнята на Евроразоната, където има прозрачност на всяка една финансова операция. „Съпротивата за това е изключително голяма и мисля, че трябва да се удържи в тази посока, защото особено Виетнам, които сте посланици в страни, които са от Евроразоната, надали има нужда да Ви убеждавам каква е разликата дали си в Евроразоната или не си“, посочи още премиерът Бойко Борисов.

✓ Министър Лъчезар Борисов: България е в топ 3 по финансова стабилност

България е сред 4-те държави в ЕС с най-малък спад на икономиката през второто тримесечие и в топ 3 по финансова стабилност, изхождайки от показателя държавен дълг, съотнесен към БВП. Страната ни е номер едно по кредитен рейтинг на Балканите. Това заяви министърът на икономиката Лъчезар Борисов в изказване пред участниците в Годишната конференция с извънредните и пълномощни посланици и постоянните представители на Република България. Той взе участие във видеоконферентната тематична дискусия „Дипломатията в подкрепа на българската икономика“.

Министър Борисов подчерта, че България се справя сравнително добре с тази безпрецедентна криза, породена от коронавируса, благодарение на макроикономическата си и финансова стабилност. „Новата ситуация неминуемо ще се отрази на икономическите отношения на България, но същевременно ще предостави и нови възможности за българския бизнес и на страната ни като „ниършоринг“ дестинация“, като много компании вече проявяват интерес за скъсяване на веригите за доставки, каза той пред посланиците.

Лъчезар Борисов посочи още, че през второто тримесечие на настоящата година България беше сериозно засегната от кризата и въпреки това страната ни е между първите 4 страни в ЕС с най-малък спад на икономиката – 8.2% на годишна база, като средната за ЕС е 14.1%. Икономическият министър определи като основни външно икономически приоритети приемането на страната ни в Организацията за икономическо сътрудничество и развитие /ОИСР/ и участието в инициативата „Три морета“.

По думите му пандемията предизвиква известно забавяне на инвестиционните процеси в България, но се запазва положителната тенденция на интерес към възможностите за инвестиране в страната. Борисов подчерта, че влизането в ERM II означава, че ще останем на картата на инвестиционните процеси. „Работим до края на годината да сертифицираме инвестиционни проекти за 1 млрд. лв., както и по развитието на насърчителните мерки за инвеститори. В ход е и приемането на нов Закон за индустриалните паркове, чиято цел е да създаде възможност за изграждане в съкратени срокове на съвременни индустриални зони с цялата необходима за инвеститорите инфраструктура“, допълни той.

Икономическият министър благодари за активната работа на дипломатическите представителства на България за закупуване на необходимите защитни средства, тестове и медицински консумативи за борба с коронавируса и осигуряване на непрекъснатост на доставките на стоки. „Благодарение на общите ни усилия по време на кризата много компании се сертифицираха и започнаха да произвеждат маски, очила, а вече и респиратори и то от най-висок клас“, подчерта Борисов. „Разчитаме на Вашето активно съдействие за по-нататъшно разширяване на двустранното търговско сътрудничество и позиционирането на България като предпочитана дестинация за инвеститори в сектори с висока добавена стойност“, завърши той.

[В. Банкеръ](#)

✓ Избирателите ще преценяват дали да гласуват машинно, или с хартиена бюлетина

Правната комисия в Народното събрание прие на първо четене предложенията на ГЕРБ за промени в Изборния кодекс. Управляващата партия предложи поправки, които предвиждат мажоритарен избор на половината депутати от Великото народно събрание, както и осигуряване на възможност за гласуване с машини или с хартиени бюлетини във всички секции с над 300 избиратели. Според сегашните разпоредби гласуването трябваше да е само машинно.

Не бе подкрепено предложението за промени на ДПС, което предвиждаше вдигане на прага за преференциите при гласуване, промяна в начина на формиране на избирателните секции и отпадане на квадратчето "Не подкрепям никого" в бюлетините.

От ДПС обявиха, че няма да гласуват "за" предложенията на ГЕРБ. От партията са на мнение, че дефектът на Изборния процес у нас са секционните избирателни комисии.

Партийните пристрастия на членовете също са голям проблем, каза зам.-председателят на парламентарната група на Движението Йордан Цонев. И заяви, че отговорността за организирането на машинното гласуване трябва да е на държавата, а не на ЦИК, както предлагат от ГЕРБ.

Социалистите също не подкрепиха измененията, лансирани от управляващата партия. Депутатът от БСП Крум Зарков посочи, че те се внасят в последния момент и вместо яснота, се внася хаос, а оставката на председателя на ЦИК също е доказателство за хаоса.

"Не се знае и колко машини ще се купуват. Те трябва да се купят, а не да се наемат", изтъкна Зарков. Според него машинното гласуване има предимство, но вкарването на хартиена бюлетина за протокола ще обърка процеса. Червеният депутат заподозря скрита цел, причиняваща поредната законодателна спирала.

✓ **Започнаха "Европейски дни на наследството"**

През целия месец септември на различни места в страната ще отбелязваме "Европейските дни на наследството". България за пореден път се включва в този съвместен проект на Съвета на Европа и Европейската комисия, като тази година той се провежда под мотото: „Наследство и образование“. В рамките на инициативата ще бъдат подкрепени финансово над 300 събития, организирани от общините в цялата страна. Сред проявите са фестивали на открито, празници на градовете, концерти, изложби, конкурси, обществени дискусии, образователни и интерактивни игри за деца. Редица музеи, галерии, културни и природни обекти ще осигурят безплатен достъп за посетителите си в определени дни от месец септември при спазване на противоепидемиологичните мерки.

Министерството на културата се явява национален координатор по провеждането на "Европейските дни на наследството". На сайта му е качен календарът с над 300-те събития. Сред тях има прояви като: "Пришълец от палеогена" - изложба на минерали в Регионалния исторически музей в Перник, за която обаче не е предвиден вход свободен. По същия начин и бургаската изложба "За-РИБЯВАЩО. Най-красивите екзотични рибки на планетата", няма да можете да видите безплатно. "Седмица на спорта" в община Кнежа, "Празник на реселешкия воден лук" в община Червен бряг, "Празник на чешъна" в община Търговище, "110 години организирано туристическо движение" в Белово са друга част екзотични прояви. Причината да обърнем внимание точно на тях, е не толкова, че са екстравагантни по своя замисъл, колкото че би трябвало да се финансират от други институции - като Министерство на туризма или Министерство на спорта, а не да попадат в "Европейските дни на наследството". Но когато общините решават кого от хората си да уредят, и в Министерството на културата мълчат.

Investor.bg

✓ **КЗП е направила над 500 проверки по морето през летния сезон**

От началото годината по направление „Туризм“ има над 200 наказателни постановления

Над 500 проверки са направени от КЗП по българското Черноморие през летния туристически сезон. Това каза в ефира на bTV председателят на Комисията за защита на потребителите (КЗП) Димитър Маргаритов.

По думите му нарушенията не са прецедент, свързани са с опити на търговци за дребни измами – да накарат туристите да дадат пари за нещо, за което не трябва да плащат.

„Типичен пример е случаят, в който бяха начислени старите концесионни такси за ползването на чадър и шезлонг. Оправданието беше, че служителят е нов и не е разбрал, че през тази година цените са различни“, обясни Маргаритов. Той посочи, че потребителите са активни и все по-често подават сигнали, а понякога КЗП се самосезира при публикации в социалните мрежи

От началото годината по направление „Туризм“ има над 200 наказателни постановления. Жалбите по същото направление от януари тази година са над 800, от тях три четвърти са свързани с проблеми по повод на отменени или отложени почивки заради COVID пандемията.

✓ **Обезлюдяването - най-важното предизвикателство пред Централна и Източна Европа**

Местните правителства акцентират върху политики за насърчаване на плодovitостта и раждаемостта, вместо да адресират корена на проблема, т.е. икономиката

Не е тайна, че Централна и Източна Европа е изправена пред сериозна демографска криза. Последните проучвания на ООН и научни изследователски групи поставят прогнози за обезлюдяване на региона с между 50% и 70% до 2100 г., което го превръща в един от най-бързо стопяващите се в света, пише онлайн изданието Emerging Europe.

Според статистиката на ООН през следващите 10 години Латвия, Литва, България, Украйна, Сърбия, Хърватия, Босна и Херцеговина и Румъния ще са сред първите 10 страни в света с най-бързо намаляващо население. Останалите държави от региона не изостават много.

Този мащаб на обезлюдяване е нещо, което никоя държава не иска. Свиващото се и застаряващо население може да създаде напрежение върху системите за здравеопазване и социална подкрепа, като същевременно ограничи конкурентоспособността и дълголетието на пазара на труда. Тази присъща връзка между състава на населението и икономическата сила допълнително влияе върху геополитическата мощ.

В крайна сметка това притиска младежта – и икономически, и политически и засилва емиграцията. Стотици хиляди младежи от развиваща се Европа вече са си проправили път на запад в търсене на по-добри икономически възможности. Регионът не е забравил за тази тиха и засилваща се заплаха. Анкета, проведена в Украйна миналата година, показва, че 55% назовават масовата миграция като най-голямото предизвикателство пред страната. Резултатът е показателен, като се има предвид, че страната ефективно води война с Русия.

Президентът на Украйна Володимир Зеленски беше избран отчасти с обещание да обърне изтичането на мозъци и като много други правителства в региона признава проблема и ниската плодовитост, емиграцията, застаряващото население като основен приоритет.

В опит да преодолеят това, което в този момент изглежда почти неизбежно, много от правителствата в региона - особено тези с по-националистически и десен уклон, излизат с политики, насочени към повишаване на плодовитостта и раждаемостта.

Този натиск обаче, който се определя като „фабрикуване на бебета“ от някои анализатори, не е отговорът. В някои случаи тези политики може дори да влошат ситуацията.

Фабрики за бебета

През септември миналата година правителството на унгарския премиер Виктор Орбан организира конференция, която да потърси решения за демографския упадък в региона. „Математически не е толкова трудно да си представим, че ще има един последен човек, който трябва да угаси светлините“, коментира тогава Орбан пред участниците, сред които чешкият премиер Андрей Бабиш и сръбският президент Александър Вучич.

Въпреки че насърчаването на имиграцията може да изглежда като очевиден отговор, много от политиците в региона мислят по друг начин. Бабиш е един от тях. „Доброто състояние е там, където хората не се страхуват от бъдещето и където населението се увеличава - но не в резултат на имиграция от чужди страни“, коментира той на конференцията. „Не искам да плаша никого, но трябва да обсъдим идеята, че ни предстои изчезване“, допълни той.

Орбан също не е привърженик на миграцията и не крие, че изповядва конспиративната теория, известна като „великият заместител“, която твърди, че сенчестите сили искат да заместят „местните“ европейци чрез миграция. Вместо това той вижда отговорът на проблемите на Унгария просто като създаване на повече унгарци, поставяйки идеята за големи, традиционни семейства в основата на държавната политика.

„В цяла Европа има все по-малко и по-малко деца, а отговорът на Запада е миграцията“, коментира Орбан в годишното си обръщение към нацията миналата година. „Ние, унгарците, имаме различен начин на мислене. Вместо само цифри, ние искаме унгарски деца. Миграцията за нас е предателство“, каза той.

За лидери като Орбан единственият начин да избегнат това „предателство“ е да подтикнат жените да имат повече деца. Тази политика обаче може да бъде много неефективна.

В Унгария програма за национализиране на клиниките по фертилитет позволява на жените - при условие че са хетеросексуални и под 40 години - да имат достъп до безплатно ин-витро лечение. Нещо повече, партията на Орбан, раздава и щедри държавни заеми на млади семейни двойки, ако обещаят да имат деца. Всеки път, когато се роди дете, плащанията по заема се отлагат, а когато се роди трето дете, заемът се опрощава. Раздаването на средства за създаване на поколение не спира дотук: за жени с четири или повече деца има и доживотно освобождаване от данък върху доходите. За някои, като Бетина, 32-годишна учителка, това е било от помощ. „Ако не беше тази помощ, тогава щеше да се наложи да живеем с родителите ни или в ужасни условия“, коментира тя наскоро пред Гардиън.

По подобен начин в Полша управляващата партия „Право и справедливост“ 500+ - въведена през 2016 г., въвежда необлагаеми плащания от 500 злоти (около 115 евро) на месец на дете от второто дете нататък.

За разлика от Унгария обаче Полша е по-малко запалена по отношение на инвитро и вместо това е насочила разходите си към диагностика и лечение на плодовитостта с ограничени резултати: данните предполагат, че има само 294 допълнителни раждания между 2016 и 2019 г., въпреки значителното държавно финансиране.

Независимо от това, тези големи разходи за плодовитост се въртят като символ на националната гордост. „В Германия милиарди евро се харчат за подкрепа за имигранти, но тук милиарди злоти се харчат за полски семейства“, каза премиерът Матеуш Моравецки по-рано тази година. „Това е революционен социално-демографски проект и ние се гордеем с него“, допълва той.

Неуспех

Все още никой не изследва ефективността на фокусирането върху плодовитостта за противодействие на обезлюдяването. Вече е ясно обаче, че демографските политики трябва да разглеждат причините за обезлюдяването на по-цялостно ниво. Какъв е смисълът да се харчат милиарди форинти или злоти за лечение на плодовитост и да се правят държавни подаръци само за създаване на ново поколение възрастни, които, подобно на своите предшественици, ще се отправят на запад?

Заетостта и икономическата стабилност имат много по-голямо въздействие върху раждаемостта от всякакви тесни политики, базирани на плодовитостта. Например, прилагането на мерки за повишаване на плодовитостта в Естония изглежда работеше, когато те съвпаднаха с голям спад на безработицата. И все пак, когато безработицата отново започна да нараства, раждаемостта спадна.

Вместо ориентиран към семейството като ядро отговор, неотдавнашен доклад на Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК) подчертава, че политиките на пазара на труда, насочени към човека, за борба с безработицата и за създаване на устойчиви икономически възможности, трябва да бъдат приоритетни в комбинация с насърчаване на здравословен баланс между професионален и личен живот, гъвкав родителски отпуск, висококачествени грижи и инвестиции в обществени услуги.

„Държавите-членки на [ЕС] с активни семейни политики, които са разнообразни и отразяват техните култури, имат висока раждаемост от тези, които нямат такава или са слаби“, обяснява Стефан Буфето, докладчик на ЕИСК. „Такива

политики са част от по-широка рамка, която гарантира тяхната ефективност: работни места, икономическа и социална динамика, благоприятна за семействата култура, адаптирана жилищна политика, ефективна образователна система и екологични политики“, допълва той.

Следователно целта за противодействие на обезлюдяването трябва да се насочи към причините на основно ниво, което прави страната по-подходяща за живеене. Това смекчава обезлюдяването в основата на причината, а не с краткотрайно решение.

„Повечето от доходите на европейското население идват от работа и без създаване на работни места, динамични перспективи на пазара на труда, сигурност на пазара на труда и качествена заетост е трудно да се създаде семейство и да му се осигурят достойни условия на живот“, казва Адам Рогалевски, съдокладчик на ЕИСК. „Ето защо най-възможното и ефективно средство за борба с негативните последици от застаряването на населението не е нито фокусирането върху по-високите нива на плодовитост, нито повече миграция, а по-скоро увеличаването на участието на работната сила“, допълва той.

По същия начин група изследователи и анализатори от Фонда на ООН за населението (UNFPA) казват пред Emerging Europe, че „миграцията често е основната причина за обезлюдяване. Това прави прогнозирането на бъдещите тенденции по-трудно, тъй като миграцията има тенденция да варира много повече от другите компоненти на динамиката на населението, плодовитостта и смъртността“.

Групата подчертава, че една от основните причини за миграция (от нововъзникващите европейски страни) е усещаната липса на перспективи за бъдещето, икономически, но и социално. В райони като Западните Балкани равнищата на младежката безработица са особено високи. В Босна и Херцеговина 33,8% от 15-24-годишните са без работа, в Сърбия нивото е 27%. Като цяло тези статистически данни не създават насърчителна картина за младежта в региона и обясняват, поне отчасти, миграцията. Неотдавнашно проучване на фондация „Фридрих Еберт“ показва, че до една трета от младите сърби планират да емигрират.

„За страните, които вече са членки на ЕС, лекотата на преселване в друга държава от ЕС вероятно ще бъде важен фактор, докато за нечленуващите страни липсата на напредък в присъединяването на страните към ЕС може да насърчи миграцията“, обяснява Едуард Йонгстра, съветник за населението и развитието в UNFPA за Източна Европа и Централна Азия.

Пандемията само влошава икономическата ситуация и увеличава финансовото неравенство. В този смисъл общите финансови раздавания, които игнорират икономическите неравенства, като например схемата 500+ на Полша, няма да имат голям ефект при противодействието на по-големите социално-икономически причини за обезлюдяване. По-специално, поради универсалния характер на обезщетението, насочването както към богатите, така и към бедните, изглежда като „доста разточително разпределение“, според изследователите на UNFPA.

Те установяват също така, че в Словения нито въвеждането на значително увеличение на детските надбавки, нито въвеждането на голяма семейна надбавка са увеличили равнищата на плодовитост.

„Еднократните детски бонуси без последващи действия са сред най-неефективните видове интервенции, но остават предпочитаният политически инструмент за правителствата в Източна Европа за насърчаване на раждането“, допълва Йонгстра.

Освен това, при липсата на по-добре насочени финансови мерки, насърчаването на по-високи нива на плодовитост сред по-бедните слоеве от обществото може просто да продължи цикъла на бедност и следователно да бъде контрапродуктивно на по-широките усилия за обезлюдяване.

Друг резултат от влошените икономически условия е усещането за устойчивост на тези политики. Ако двойките вярват, че раздаването на пари няма да продължи, това просто ще промени времеви период, в който те избират да имат своите деца, а не колко деца ще имат.

Този вид политики, ориентирани към плодовитостта, могат да доведат до източване на финансовите ресурси на правителството. Орбан, който в момента изразходва пет процента от БВП на страната за това, което той определя като „приятелска за семейството Унгария“, твърди, че „без пари не можете да обърнете лошите тенденции“. И все пак политиките, които имат малък реален ефект, могат просто да влошат държавните финанси.

Обезлюдяване на селските райони

За страни като Латвия, където кризата с обезлюдяването е особено остра, миграцията за по-добри икономически условия е не само международна, но и вътрешна. Селските райони в страната са пусти за сметка на Рига, която обещава по-добри възможности за работа и свързаност.

Подобен разказ може да бъде илюстриран за по-голямата част от региона, където различията между градовете и селските райони продължават да се задълбочават от дефицита на ресурси, инфраструктура и капиталов поток в провинцията.

Доклад от Европейската мрежа за наблюдение за териториално развитие и сближаване (ESPON) от 2017 г. установява, че тази тенденция е особено изразена в нововъзникваща Европа, където 60% от селските райони са обезлюдени, в сравнение с 35% от селските райони в Западна Европа. Това не е изненада, когато се съчетае с данни, които предполагат, че селските райони в региона са изложени на много по-висок риск от бедност и социално изключване, особено в България и Румъния. За изследователите от UNFPA обаче проблемът не трябва да се фокусира върху това как дадена държава да предотврати обезлюдяването, а как да се подготви. „От наша гледна точка не броят на населението е критичен, а човешкият капитал, който представлява това население. Това означава, че подготовката за обезлюдяване трябва да се съсредоточи преди всичко върху укрепването на човешкия капитал в страната“, смятат от организацията.

По-скоро подобряването на качеството на човешкия капитал се оказва много по-ефективно от политиките, насочени единствено към повишаване на плодовитостта. И все пак малко страни провеждат тази „подготовка“ и са много по-фокусирани върху повърхностното увеличаване на населението чрез раждания или опити за насърчаване на завръщащата

се миграция. Например програмата на Зеленски за привличане на украинци от чужбина с преференциални заеми за започване на собствен бизнес след завръщането или настояването на Полша да освободи хората под 26 години от плащане на данък върху доходите в опит да ги насърчи да останат, вместо да емигрират. Тези политики могат да бъдат ефективни само с по-цялостен отговор.

Освен това правителствата могат да реагират адекватно на проблема само ако разполагат с достатъчно данни. Без основни демографски прогнози, възрастови структури и пространствено разпределение на населението политиките са почти безполезни.

Жени

Политиките, основани на увеличаване на плодовитостта, са не само неефективни в много случаи, но могат да са и вредни за жените, като неизбежно имат потенциала да стимулират по-нататъшната миграция. Политиките поставят жените в редуциционистка и патриархална роля, „възнаграждавайки“ ги за това, че са станали майки, което в много случаи ограничава тяхното образование и трудовата им реализация.

Освен това някои политики, базирани на плодовитостта, могат да работят по друг начин, например да ограничат контрацепцията или да затруднят абортите, включително и по медицински причини, което може да причини значителна вреда на репродуктивното и психическото здраве на жените. Строгите закони на Полша за абортите накараха много групи за защита на правата на човека да изразят безпокойство, но в атмосфера с прекомерен акцент върху плодовитостта диалогът може да остане изкривен.

Това, което е доказано, че работи в региони като Скандинавия, е подобряването на репродуктивните права на жените и икономическата еманципация, като отново подчертава значението на цялостната жизнеспособност спрямо целенасочените политики. Изследванията показват, че жените и двойките в страните с ниска плодовитост обикновено заявяват, че искат повече деца, отколкото всъщност имат. Подобриенията в тяхната икономическа сигурност ще им позволят да изпълнят това желание.

Щедрите отпуски по майчинство, възможността да съчетават работата със семейния живот, както и финансовата независимост правят избора на жената да има повече деца много по-гъвкав и е дал положителни демографски резултати. Докато Скандинавия все още страда от обезлюдяване, то е много по-бавно от страните, които поставят акцент върху плодовитостта.

Economic.bg

✓ Бизнесът ще отложи назначенията в следващата година

COVID-19 продължава да оказва значително въздействие върху бизнеса в региона на Югоизточна Европа, а по-голямата част от компании ще отложат или прекратят новите назначения през следващите 6-12 месеца. Това показва проучване на международната компания за подбор на персонал ManpowerGroup, публикувано днес. Според него 30% от анкетираните фирми не смятат, че ще се върнат към нормалното си състояние в следващата една година.

„Докато краткосрочната тенденция е да намалят разходите и да преразгледат и адаптират своите бизнес модели, за да преодолеят най-критичния период, в дългосрочен план инвестициите в стратегическо лидерство ще бъдат от ключово значение за развитието и успеха на компаниите след епидемията. Изследването също показва по-голям фокус върху привличането и задържането на таланти и прилагането на стратегии за развитие на уменията и повишаване на квалификациите на служителите“, каза Иван Шербанов, оперативен мениджър в ManpowerGroup България.

За да се справят с епидемията от COVID-19, повечето компании планират да предприемат действия, с които да защитят числеността на персонала (55.3%) и да контролират разходите (32.5%), тъй като очакват загуби на приходи и намалена финансова ликвидност.

По отношение на непосредственото въздействие на COVID-19 компаниите са фокусирани върху ограничаване числеността на своите служители, като отложат или отменят новите назначения (50%).

Основните мерки, които компаниите ще предприемат, за да се справят след епидемията, включват предвиждане на нуждите на клиентите, повишаване уменията на служителите и задържане на талантите, намаление на заетостта, акцент върху автоматизирането на различни процеси, ускоряване на бизнес дигитализацията и контрол върху разходите.

Най-голямото притеснение на компаниите по време на COVID-19 е грижата за хората, следвана от комуникацията, сигурността на работното място, компетентността на лидерите и фирмените политики и процедури. Други посочени опасения включват икономическата рецесия, загубата на приходи, промени в поведението на потребителите, по-ниска финансова ликвидност, намалена покупателна сила и поемане на рискове от страна на клиентите, по-малко физически търговски събития поради преминаването към дигитални платформи, правителствени ограничения за наемане на служители, износ и данъчно облагане и намалени поръчки заради логистични затруднения.

33% от анкетираните смятат, че ще се върнат към нормално бизнес състояние в рамките на 6-12 месеца, след като приключи епидемията; 41% очакват да го постигнат след 1-6 месеца, 11% - за по-малко от месец и 15% - след повече от година.

За да останат конкурентоспособни, компаниите ще намалят разходите и ще преразгледат и адаптират своите бизнес модели предимно чрез краткосрочни мерки, за да се справят с най-тежкия период. За организациите с по-малко от 10 служители и с глобално присъствие намаляването на разходите е най-важно, а действията, свързани с преразглеждането и адаптирането на бизнес моделите, са приоритет за компаниите с 10-49 служители, за големите компании с 250+ служители и тези с регионално присъствие.

✓ Еврозоната навлезе в дефлация за първи път от четири години

Потребителските цени в еврозоната падат през август, което се случва за първи път от май 2016 г., подкрепяйки Европейската централна банка в желанието ѝ да инжектира още по-големи парични стимули, оправдавайки ги с необходимостта да ускори инфлацията, пише Reuters.

Експресните данни на европейската статистическа служба Евростат за изминалия месец показват, че стоките и услугите в 19-те страни, споделящи еврото, са поевтинели средно с 0.2% на годишна база. Това е далеч от очакванията на икономистите за повишение на цените с 0.2% и доста под инфлацията през юли - 0.4%.

Разглеждайки основните компоненти на кошницата от стоки и услуги, следена от Евростат, се вижда, че през август храните, алкохолът и тютюнът са поскъпнали най-много – с 1.7% в сравнение с 2% през юли, последвани от услугите – с 0.7% в сравнение с 0.9% предходния месец.

Част от спада в цените се дължи на намаленията по време на летните разпродажби, но най-новите числа вероятно бият тревога за Европейската централна банка, която се опитва да смекчи икономически шок, предизвикан от коронавируса, пише Bloomberg.

Миналата седмица главният икономист на ЕЦБ Филип Лейн заяви, че следващата стъпка след борбата с шока е стимулирането на инфлацията и че политиките са готови да направят повече, ако е необходимо. Членът на изпълнителния съвет на ЕЦБ Изабел Шнабел обаче посочи в интервю, публикувано в понеделник, че днешните данни не предполагат необходимост от по-нататъшни действия сега.

В отделно съобщение Евростат показа, че европейските фабрики отново съкращават работни места през август и намаляват запасите от суровини и полуфабрикати, вместо да правят нови поръчки. Бизнесът все още се движи от вътрешното търсене, като поръчките за износ се увеличават умерено, се казва в доклад на института IHS Markit.

На пръв поглед числата изглеждат по-обнадеждаващи. Индексът на мениджърите за закупуване на IHS Markit показва ръст за втори месец, като производството се разширява с най-бързите темпове от повече от две години и повишаването на доверието.

Остава обаче голяма несигурността, че ръстът на случаите с коронавирус в много части на региона ще доведат до нови ограничения. Именно това в момента пречи на бизнеса да увеличи разходите и инвестициите си. Висококототните индикатори, проследявани от Bloomberg Economics, предполагат, че темпът на възстановяване вече се забавя.

Коронакризата и поевтиняването на някои стоки и услуги отдалечава ЕЦБ от целта да установи инфлация в размер на около 2%, която според икономистите се смята за най-здравословна и стимулираща растеж.

[В. Сега](#)

✓ 30-годишен икономист ще е зам.кмет на София по дигитализация

Генчо Керезов е вторият избор на Йорданка Фандъкова за по-малко от година

30-годишният Генчо Керезов е новият заместник-кмет на София по дигитализация, съобщи кметът Йорданка Фандъкова. Керезов сменя на позицията Владимир Данаилов, които през лятото напусна Столична община, за да стане изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Фонда на фондовете. Самата позиция на зам.кмет по дигитализацията бе разкрита от Фандъкова, след като през есента на м.г. тя спечели 4-тия си кметски мандат.

„Това е позиция, изискваща много енергия за промяна, а младите хора са носители на тази енергия. Ориентирах се към млад човек от сектора. Генчо Керезов е млад и активен човек. Водих разговори с представители на бизнеса по време на предизборната ми кампания и се срещнах с много млади хора, които ме впечатлиха с желанието си за промяна и с желанието да участват. Генчо е завършил Международни икономически отношения в София, работи в голяма международна финансова компания, специализира на различни места в Европа“, заяви Фандъкова.

„Най-много ме впечатли, че е ръководил внедряването на дигитална система за управлението на екип от 1300 души за тази компания. Избира да се върне в София и да започне отначало със собствен бизнес. Със свои приятели правят стартър в сферата на дигиталните технологии. Той е готов за промяна. Важно е човекът, който ще работи в този сектор, да има нетърпимост към тежка бюрокрация. Надявам се да успее да направи връзката с бизнеса в София“, допълни кметът.

✓ Турция може да загуби интерес към руските газопроводи

Откритото находище в Черно море би задоволило нуждите ѝ от природен газ за 20 години

Газовото находище в турската икономическа зона на Черно море, открито неотдавна от сондажния кораб "Фатих", може да направи излишни руските газопроводи, съобщава руският новинарски сайт News.Ru, като се позовава на експертен доклад. Находището се намира близо до границите икономическите зони на Румъния и България.

Запасите му се оценяват на около 320 милиарда кубически метра, а Анкара ще продължи проучвателните дейности в района. Според турския президент Реджеп Тайип Ердоган откритите резерви са само част от залежите.

Досега турската държава разчиташе на чуждестранни доставки на газ, включително от Русия. Малко преди официалното съобщение запознати източници казаха на Ройтерс, че в турските териториални води са открити между 800 милиарда и 26 трилиона кубически метра газ, достатъчни за покриване на нуждите на Турция от газ за 20 години. Някои експерти се усъмниха в бъдещето на доставките на газ за турска територия от Русия.

Държави като България, Украйна и Гърция може да се интересуват от закупуването на този газ, ако Турция реши да го изнася. Следователно може да се очаква намаляване на вноса по газопровода „Турски поток“.

Според други експерти обаче в момента цената и търсенето на газ са достигнали исторически минимума поради пандемията, така че не е ясно доколко ще бъде изгодно производството на газ в Турция и дали Анкара ще го изнася.

Както отбелязва известният анализатор на Националния фонд за енергийна сигурност Игор Юшков, е необходимо да се изчака официалната оценка на турското газово находище, преди да се говори за неговата рентабилност. Според него откритите запаси не са толкова големи и е възможно да се извлече газ оттам за дълго време, но като правило годишните обеми на производство да не са много големи.

Предвид дълбочината на Черно море и високите производствени разходи мнозина се чудят кой вариант е най-изгоден за Турция при сегашните условия: купуване на газ или добив, който е скъп и нерентабилен.

В същото време, според Юшков, нищо не застрашава доставките на руски газ в краткосрочен план. Днес Русия е изправена пред други предизвикателства, като алтернативното снабдяване на Анкара и ниските пазарни цени, което позволява на Турция да купува много втечен природен газ на достъпна цена.

Експертът изрази увереност в запазването на търсенето на проектите „Турски поток“ и „Син поток“, като отбеляза, че откриването на големи запаси от газ не означава незабавно стартиране на тяхната експлоатация.

Мениджър

✓ Държавата харчила по-икономично през първите 8 месеца на годината

Българската държава е изхарчила по-малко пари през първите осем месеца на тази година в сравнение със същия период на миналата, въпреки обявените икономически мерки за подкрепа на бизнеса. Това поне показват предварителните данни на Министерството на финансите за изпълнението на бюджета. Според тях през първите 8 месеца на 2020 г. разходите на държавата по Консолидираната фискална програма (която включва освен държавния бюджет и бюджетите на съдебната власт, университетите и други) са възлизили на 27,3 млрд. лв. За сравнение през същия осеммесечен период на 2019 г. тези разходи са възлизили на 28,2 млрд. лв., тоест регистрирано е понижение на разходите от над 3%.

В същото време съвсем очаквано приходите се понижават поради забавената икономическа активност. В сравнение с миналата година данъчните и неданъчните приходи в хазната са с 950 млн. лв. по-малко, като забавянето е следствие от негативните ефекти върху постъпленията при всички основни данъци от въведените ограничения в България и света във връзка с борбата с разпространението на COVID-19. Ето защо бюджетното салдо по Консолидираната фискална програма е с дефицит от 140 млн. лв. към края на август, сочат още предварителните оценки на Министерството на финансите. Също така обаче съобщението на ведомството още споменава, че превишението на приходите над разходите по КФП към края на август се очаква да бъде 1,5 млрд. лв., тоест че бюджетът продължава да излиза на излишък.

В същото време Министерството представи и окончателни данни за изпълнението на бюджета към края на юли. Според тях приходите от основните данъци са както следва – ДДС 6 млрд. лв. (спад от 5,5% на годишна база), акцизи 3 млрд. лв. (спад от 4,4%), данък върху доходите на физическите лица 2,5 млрд. лв. (повишение от 3,3%), корпоративни данъци 1,3 млрд. лв. (спад от 11,5%).

Неданъчните приходи възлизат на 1,25 млрд. лв., което е с 12,4% по-малко на годишна база. Въпреки това бюджетното салдо по КФП е положително и възлиза на 1,7 млрд. лв.

✓ Учебната година стартира без задължителните медицински бележки

Вначалото на учебната година учениците няма да са длъжни да предоставят медицинска бележка. Така ще се избегне струпването пред лекарските кабинети в условията на епидемия от коронавирус, съобщи здравният министър Костадин Ангелов. За децата от детските градини изискванията също са съобразени със ситуацията, поясни той.

"Само новоприетите в детските градини деца е необходимо да представят стандартните медицински изследвания, предвидени в нормативната база. За децата, които не са посещавали детска градина през последните месеци, родителите подават само декларация. А за децата, които възобновяват посещението си в детската градина има предложен вариант: родителят да подаде декларация, че на него не му е известно детето да е било в контакт със заразено болно дете и че детето няма признаци на заразно заболяване в последните 14 дни преди да постъпи". Това заяви за радио "Фокус" Нели Манчева, главен експерт в Дирекция "Образование" на Столичната община.

Столична община има абсолютна готовност за реакция при възникване на форсмажорни обстоятелства, свързани със заболяване на дете или човек от персонала, допълни Нели Манчева. По думите ѝ, в такива случаи е предвидено посещение на място на експерти от Столична община, които дават предписания за карантиниране на отделна детска група или цялата детска градина, както и подпомагане с персонал.

✓ Китай се готви за свят, в който САЩ не са центърът на световната търговия

Китай вероятно ще се превърне в най-голямата икономика в света след няколко години и вече се подготвя за големи промени в международната търговия.

На фона на пандемията от коронавирус и влошаващите се отношения със САЩ, китайското правителство представи поредния план за стимулиране на икономиката, този път под името „двойна циркулация“. В рамките на тази политика влизат двата кръга на икономическа дейност – вътрешен и външен, като по-голям акцент се поставя върху бизнеса у дома. Все още не е ясно до каква степен модела на „двойна циркулация“ отразява промяна в икономическата политика на Китай. Факт е обаче, че тези нови икономически идеи идват само няколко месеца преди китайското правителство да представи 14-и поред петгодишен план за социално и икономическо развитие на страната.

Икономисти от ICBC International – хонконгският клон на една от водещите държавни китайски банки, през последните седмици представиха доста бележки за „двойната циркулация“. Един от тези доклади разглежда последствията от китайската политика за следващия кръг на глобализацията. Авторите са използвали две графики. Първата е илюстрирала състоянието на световната икономика на база настоящия модел, при който САЩ е центъра на световното търсене. Втората

графика показва свят, разделен на три части – Европа, Северна Америка и Азия, всяка от които си взаимодейства с останалите на регионално ниво. Китай и „вътрешната му циркулация“ са в центъра на азиатския регион.

„Моделът на „двойна циркулация“ е на практика признание на Китай, че през следващите две десетилетия страната няма да може да разчита на външната търговията толкова, колкото го е правила в предходните две“, казва Стивън Олсон от Hinrich Foundation.

„В САЩ дълбоката икономическа интеграция с Китай все повече се възприема като стратегическа грешка, която се оказва от голяма полза за Китай, но не и за САЩ“, добавя той.

През последните две години търговския конфликт между Пекин и Вашингтон намали значително потока на стоки между двете страни. На индивидуална база САЩ продължават да са най-голямата експортна дестинация за китайски стоки, но през последната година Европейският съюз измести Северна Америка от позицията на водещ търговски партньор на Китай. Тази година 10-те страни от Асоциацията на страните от Югоизточна Азия (ASEAN) станаха най-големият търговски партньор на Китай, сочат данни на китайската митническа служба.

„Позицията на моята страна в световната икономика ще продължи да расте, нашите връзки с глобалната икономика ще станат по-близки, а пазарните възможности, които предлагаме на други страни, ще се разширят и ще се превърнат в гравитационно поле, което ще привлича международни стоки и ключови ресурси“, заяви китайският президент Си Цзинпин в реч през миналата седмица, след изслушване на предложенията за новият петгодишен план за развитие на страната.

Вътрешни проблеми

В момента Китай е изправен пред множество вътрешни проблеми. Някои са нови, като например наводненията и свличанията на земна маса в южната част на страната, последвали шока от избухването на пандемията от коронавирус. Други, по-дългосрочни проблеми, придобиваха още по-големи мащаби, като например високата зависимост на растежа на страната от поемането на нов дълг и бизнес средата, която дава предимство на държавните предприятия спрямо останалите, въпреки че частният сектор генерира повечето работни места.

Според Ян Се, главен икономист на Founder Securities, пренасочването на фокуса върху вътрешния пазар играе ролята на напомняне за регионалните правителства в страната, с което Пекин им казва, че трябва да работят за подобряването на местната бизнес среда. Той очаква допълнителни политики за стимулиране на вътрешното потребление, финансирани отчасти от чуждестранни инвестиции.

На фона на нарастването на китайския пазар и предизвикателствата пред търговията през задграничната търговия, много международни компании приемат стратегията „В Китай, за Китай“. Пекин приветства чуждестранните инвестиции и полага значителни усилия за задържането на международните бизнеси в страната въпреки геополитическото напрежение.

През юли Китай отчете рекорден ръст на чуждестранните инвестиции от 12,2% на годишна база до 9,05 млрд. долара, сочат данни на Министерството на търговията. Този резултат идва на фона на очакван спад от 30% на притока на чуждестранни инвестиции в световен мащаб заради пандемията от коронавирус, според доклад от месец май на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР).

„Капиталът е крал! Ако предлагате повече от другите страни, то винаги ще намерите хора, които да инвестират“, коментира Брус Панг от at China Renaissance. Според него тази тенденция при чуждестранните инвестиции и промените в експортната политика на Китай са били факт още преди пандемията, но тя ги е ускорила.

Властите и компаниите също полагат усилия да накарат китайския бизнес да пренасочи вниманието си към местния пазар.

„Пренасочването на китайския износ към вътрешния пазар е положително развитие, тъй като така нашата икономика може да расте стабилно“, коментира Су Хонкай от the China Association of Policy Science. „Това е нещо добро и за останалия свят“, добавя той.

Болезнена трансформация?

На фона на всички разговори за повишаване на вътрешното потребление, очакванията на Пекин, може да не е отговорят на това, което ще се случи през следващите няколко месеца.

„В момента вътрешното търсене се възстановява, но връщането до нивата от преди пандемията остава трудно“, казва Су. След като брутният вътрешен продукт на Китай се сви с 6,8% през първото тримесечие, изненадващият ръст от 3,2% в периода април-юни бе подкрепен от ръста на инвестициите, особено в имотите. Продажбите на дребно обаче паднаха с 1,1% през юли, като ръста на онлайн търговията не успя да компенсират цялостния спад.

„Сигурно е, че вътрешното потребление няма да е основният икономически двигател през тази или през следващата година. Икономиката ще разчита основно на инвестициите и износа“, коментира Дан Уанг от Hang Seng China.

„За да бъде увеличено потреблението или неговият дял от растежа, Китай трябва да предприеме някои големи реформи в разпределението на доходите, като една от основните пречки пред това е реформата на държавните предприятия“, казва още той.

В дългосрочен план обаче се засилва натиска върху Китай за преминаване към модел, фокусиран върху вътрешния пазар. Една от причините Китай да говори за „двойна циркулация“ е факта, че нарастващата роля на страната в световен мащаб означава, че другите държави ще започнат да се питат до каква степен искат да бъдат зависими от азиатския гигант, казва Уанг.

„Мисля, че тази фраза е насочена основно към риска, свързан със САЩ. Китай иска да се увери, че ще продължи да има централна роля в световната верига на доставки“, добавя той.

✓ Повишения на борсите в Европа в очакване на данните за инфлацията

Основните индекси на водещите фондови борси в Европа записаха повишения в ранната търговия във вторник, но инвеститорите останаха предпазливи в очакване на последните икономически данни, които се очаква да покажат неравномерно възстановяване кризата с COVID-19, предаде Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 се повиши с 1,09 пункта, или 0,3%, до 367,6 пункта, подкрепен от по-добрите от очакваното данни за промишлената активност в Китай. Индексите, силно зависими от търговията с втората най-голяма икономика, като автомобилният SXAP и индексът на ресурсните компании SXPP се повишиха с 0,26% и 1,09%. Въпреки че завърши август с 2,9-процентов месечен ръст, STOXX 600 изостава от американските си аналози, които записаха рекордно представяне.

Немският бечмарк DAX отчете ръст от 102,13 пункта, или 0,79%, до 13 047,51 пункта. Френският показател CAC 40 напредна с 11,74 пункта, или 0,24%, до 4 958,96 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 се понижи с 59,49 пункта, или 1%, до 5 904,08 пункта.

Технологичният сектор в Европа бе големият печеливш в ранната търговия, след като Apple съобщи, че планира да сглоби най-малко 75 млн. 5G смартфона от модела iPhone по-късно тази година. Технологичният индекс SX8P се повиши с 1,66%, а акциите на доставчиците на части за американската компания – STMicroelectronics, Dialog Semiconductor и Infineon Technologies поскъпнаха съответно с 0,53%, 3,06%, 1,81%

Инвеститорите очакват данните за инфлацията в Еврозоната да покажат спад в сравнение с предходния месец, което ще увеличи опасенията относно дефлационния ефект на пандемията. За разлика от другите централни банки, ЕЦБ разполага с ограничен арсенал за контролиране на инфлацията.

„Пазарите смятат, че Федералният резерв на САЩ може да насърчи инфлацията като запази лихвите си на по-ниски нива за по-продължителен от очакваното период. ЕЦБ не разполага с такова оръжие“, коментира Естер Рейхелт от Commerzbank.

„Данните за инфлацията през Август отново ще подчертаят колко далече е ЕЦБ от целта си“, добавя тя.

Акциите на Telecom Italia поскъпнаха с 1,1%, след като борда на директорите на компанията одобри продажбата на миноритарен дял на американската инвестиционна компания KKR.

Рекорден август за S&P 500 и Dow Jones

Основните индекси на нюйоркската фондова борса записаха смесени резултати в началото на седмицата, като S&P 500 и Dow Jones отчетоха най-доброто си представяне за месец август от 80-те години на миналия век насам, предаде Си Ен Би Си.

Промишленият индекс Dow Jones се понижи с 223,82 пункта, или 0,78%, до 28 430,05 пункта. Широкообхватният показател Standard & Poor's 500 регистрира спад от 7,7 пункта, или 0,22%, до 3 500,31 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq напредна с 79,82 пункта, или 0,68%, до 11 775,46 пункта.

До пониженията на S&P 500 и Dow Jones се стигна след загуби в банковия сектор. Акциите на JPMorgan Chase, Citigroup, Bank of America и Wells Fargo поевтиняха съответно с 2,51%, 2,22%, 2,13% и 2,19%, след като доходността по държавните ценни книжа се понижи. Дотук се стигна, след като заместник-председателят на Федералния резерв Ричард Кларида заяви, че лихвите няма да тръгнат нагоре само защото безработицата спада.

Същевременно с това Ndaq бе подкрепен от два големи сплита на акции. Книжата на Apple поскъпнаха с 3,39%, след като компанията раздели акциите си 4 към 1. Книжата на Tesla поскъпнаха с 12,57%, след като производителят на електрически автомобили направи сплит 5 към 1.

За месеца Dow напредна с 7,6%, регистрирайки най-доброто си августовско представяне от 1984 г. насам. За същия период S&P 500 се повиши с 7%, като това е най-добрият август за индекса от 1986 г. Широкообхватният индекс също така записа пети пореден месечен ръст, като по данни на Suntrust/Truist това се е случвало само 26 пъти от 1950 г. насам.

Dow Jones започна седмицата и с три нови попълнения, като тежестта на Apple върху индекса беше намалена. В търговията в понеделник участваха Salesforce, Amgen и Honeywell, които изместиха Exxon Mobil, Pfizer и Raytheon Technologies от индекса на 30-те най-големи публично търгувани компании в САЩ.

Ръст в Азия

Основните индекси на водещите фондови борси в Азиатско-тихоокеанския регион регистрираха предимно повишения на фона на добрите данни за китайската промишлена активност през август, предаде Маркеточ.

Промишленият PMI индекс на Caixin.Makrit се увеличи от 52,8 пункта през юли до 53,1 пункта през август, достигайки най-високото си ниво от януари 2011 г. насам. Очакванията бяха за спад до 52,6 пункта. По-рано Националното статистическо бюро на Китай обяви, че промишленият PMI индекс се е понижил от 51,1 пункта през юли до 51 пункта през август. Така и двата индекса остават над границата от 50 пункта разделя свиването от експанзията.

В континентален Китай бенчмаркът Shanghai Composite се понижи се повиши с 14,93 пункта, или 0,44%, до 3 410,61 пункта, докато по-малкият индекс Shenzhen Composite отчете ръст от 15,36 пункта, или 0,67%, до 2 310,85 пункта. Хонконгският показател Hang Seng напредна с 7,8 пункта, или 0,03%, до 25 184,85 пункта.

Водещият индекс на токийската фондова борса Nikkei 225 остана почти без промяна, записвайки минимален спад от 1,69 пункта, или 0,01%, до 23 138,07 пункта.

Южнокорейският показател Kospi се повиши с 23,38 пункта, или 1,01%, до 2 349,55 пункта.

В Австралия индексът ASX 200 отчете спад от 107,1 пункта, или 1,77%, до 5 953,4 пункта.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха предимно повишения в ранната търговия. Бенчмаркът SOFIX отчете ръст от 0,14 пункта, или 0,03%, до 434,355 пункта. BGBX40 се повиши с 0,11 пункта, или 0,11%, до 96,89 пункта. BGTR30 напредна с 1,18 пункта, или 0,24%, до 483,33 пункта. BGREIT се понижи с 0,31 пункта, или 0,23%, до 134,12 пункта.

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Сутрешен блок“

- Старт на новия политически сезон. На живо: приоритетите на депутатите и гласът на гражданското недоволството.
- На живо от Карлово: потушиха ли пожара над града и какви са причините за него?
- Как да подсилим имунитета на децата преди да тръгнат на училище?
- Преди първия учебен звънец. Как ще се гарантира сигурността на учениците и какви са притесненията на родителите по време на пандемия?
- Ще стане ли столичната улица „Съборна“ пешеходна? Говорят хората от района.

Нова телевизия, „Здравей България“

- Заседание на парламента под обсада. Депутатите се връщат на работа. Ще бъдат ли събрани необходимите гласове за промени в Конституцията?
- Как протестиращите ще посрещнат народните представители и ще бъде ли блокиран трафикът в столицата? Гледайте на живо.
- Защо изрядни шофьори са снимани и глобявани многократно, въпреки че имат винетки? От пътната агенция отговарят в студиото на десетките сигнали, които ни изпратихте.
- Незаконна сеч. Лесничей в сблъсък и преследване с браконieri в Севлиево.

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа - стр. 1, 3 - Росица се бори за пътя Видин - Монтана, но кафе с Борисов ѝ отрязва кариера при Слави
- в. Труд - стр. 1, 2 - Борисов: Искат "Орешарски 2"
- в. Телеграф - стр. 1, 4, 5 - 21 бебета изоставени в пандемията
- в. Монитор - стр. 1, 2, 3 - Противогрипните ваксини до 10 дни в аптеката

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - стр. 2 - Борисов събра 120 депутати да внесе конституцията, кабинетът остава
- в. 24 часа - стр. 4, 5 - Гласуването и с машини, и с хартиени бюлетини, може да е 2 дни
- в. Труд - стр. 3 - Експертен кабинет на хоризонта
- в. Труд - стр. 4 - Здравният министър Костадин Ангелов за началото на учебната година: Без медицински бележки за учениците
- в. Телеграф - стр. 5 - Броим двайсетачка за Ваксина срещу Грип
- в. Телеграф - стр. 7 - Родителските среши на открито
- в. Монитор - стр. 4 - Борисов: В кризата ще оцелеят нации с девиз "Съединението прави силата"
- в. Монитор - стр. 5 - 6 часа скандал във ВСС заради единната система на Темида

Водещи интервюта

- в. 24 часа - стр. 14, 15 - Петър Велков, учител: Да не подценяваме децата - те ще разберат всичко за вируса, ако говорим с тях адекватно
 - в. Труд - стр. 12, 13 - Пейо Майорски, председател на Асоциацията защита на потребителите, пред "Труд": Детайлите издават некоректния онлайн търговец
 - в. Телеграф - стр. 13 - Археологът проф. Николай Овчаров: Влизаме в крепостта на родопския цар
 - в. Монитор - стр. 11 - Проф. Дамян Кашлакев, преподавател в Калифорнийския политехнически университет: До пролетта студентите в САЩ ще се обучават дистанционно
- ##### *Водещи анализи*
- в. 24 часа - стр. 13, 16 - Най-голямата заплаха днес е, ако популистът Радев вземе цялата власт
 - в. Труд - стр. 11 - Задава се бурна политическа есен
 - в. Телеграф - стр. 12 - Възнаграждение за стаха
 - в. Монитор - стр. 10 - Да угодиш на всички

✓ Предстоящи събития в страната на 2 септември

София

- От 08.00 ч. в зала „Изток“ на Народното събрание ГЕРБ ще проведе консултации с „Воля“ за свикване на Велико народно събрание за приемане на нова Конституция.
- От 09.00 ч. от парламентарната трибуна държавният глава Румен Радев ще направи обръщение към народа и Народното събрание.
- От 09.00 ч. ще се проведе пленарно заседание на Народното събрание.
- От 10.00 ч. Министерски съвет ще проведе редовното си заседание чрез видеоконферентна връзка.
- От 11.00 ч. в БТА комитет „100 г. гражданска война - стига“ с акад. Георги Марков ще дадат пресконференция.
- От 14.30 ч. в сградата на Народното събрание на пл. "Княз Александър I" №1, зала 3 Комисията по външна политика ще проведе заседание.
- От 14.30 ч. в сградата на Народното събрание на пл. "Княз Александър I" №1, зала 134 Комисията по бюджет и финанси ще проведе заседание.

Несебър

- От 11.00 часа в Заседателната зала на община Несебър ще се проведе извънредно заседание на Общинския съвет, по време на което ще бъде гласувано предложение за обособяване на нова Община с център град Обзор.

Созопол

- От 18.30 часа на Лятното кино Младежки театър „Николай Бинев“ ще представи предпремиерно постановката „Той е дяволът!“ Събитието е част от Празници на изкуствата „Аполония“ 2020“.
- От 19.00 часа в Художествената галерия ще бъде представена книгата на Асен Агов „Добър вечер, дами и господа“. Събитието е част от Празници на изкуствата „Аполония“ 2020“.
- От 19.00 часа на Амфитеатър „Аполония“ ще започне концерт с участието на Кирил Манолов - баритон, Вяра Шуперлиева - пиано. Събитието е част от Празници на изкуствата „Аполония“ 2020.
- 21.00 часа на Лятното кино ще бъде прожектиран филмът „Страх“ с режисьор Ивайло Христов. Събитието е част от Празници на изкуствата „Аполония“ 2020.
- От 21.00 часа на Амфитеатър „Аполония“ ще започне концерт на Владимир Ампов - Графа. Събитието е част от Празници на изкуствата „Аполония“ 2020.

Добрич.

- От 09.00 ч. часа в бизнес залата на първия етаж в административната сграда на Община Добрич ще се проведе кметска оперативка

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2020 г. до днес може да намерите на адрес: <http://bica-bg.org/?p=5966> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив на изданията от 2011 г. до 2019 г.